

Växjö kommun

Rektorn vid Teknikum 1

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Teknikum 1
i Växjö kommun

Tillsyn av Teknikum 1

Skolinspektionen genomför tillsyn i Växjö kommun under 2011-2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Teknikum består av fyra skolenheter som besöktes den 29-30 november samt den 13-14 december 2011, där tillsynen av Teknikum 1 genomfördes den 14 december 2011.

Inför besöket fick Skolinspektionen information om att Teknikum indelats i fyra skolenheter, men av inskickade dokument framgår att det i praktiken inte har skett en delning till fyra självständiga skolenheter. Begreppet "skolenhet" är tämligen okänt hos både lärare och elever och dessutom är det oklart om rektorn har den beslutanderätt och det ansvar som följer av skollagen och andra författningar. Till skolenheten ska vara knutet ansvar bland annat för att ta fram ordningsregler, en plan mot kränkande behandling samt att utföra kvalitetsarbete, med planering, uppföljning och utvärdering på enhetsnivå. Detta arbete sker idag inom ramen för hela Teknikum under ledning av chefsrektorn. Huvudmannen har en betydande frihet att organisera verksamheten, men behöver säkerställa att de fyra skolenheterna på Teknikum är autonoma och att det inte finns någon annan som utövar rektorns uppgifter, såvida inte detta sker genom delegation från rektorn.

På Teknikum 1 läser eleverna i årskurs 1 på El- och energiprogrammet och eleverna i årskurs 2 och 3 på Elprogrammet. Behörigheten till universitet och högskola var 90 procent läsåret 2010/11. En av skolans största uppgifter är att möta elevers skiftande behov och se till att de blir tillgodosedda. I detta avseende behöver skolenheten utveckla sitt arbete med särskilt stöd så att det utarbetas åtgärdsprogram utifrån utredningar för de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven.

Ett annat utvecklingsområde för skolenheten är arbetet med att klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningarna har. Skolinspektionen bedömer att det finns alltför stora skillnader i hur lärarna genomför detta. Likaså behöver undervisningen bättre anpassas efter elevers förutsättningar och erfarenheter.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Teknikum 1 i Växjö kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har

rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att senast den **15 maj 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärare klargör inte för elever vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att skolan klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har (Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter / Lpf 94 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter).
- Säkerställa att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § 2010 års skollag, Lgy 11 2.1 Kunskaper / Lpf 94 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper)

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (4 kap. 9 § 2010 års skollag; Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

- Säkerställa att det på skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna, vid vilka frågor av betydelse för utbildningen behandlas (4 kap. 13 § första stycket 2010 års skollag).

Trygghet och studiero

Ordningsreglerna har inte utarbetats under medverkan av eleverna och följs inte upp vid skolenheten.

Det finns inte för skolenheten en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att ordningsreglerna utarbetas under medverkan av eleverna och att de följs upp vid skolenheten (5 kap. 5 § 2010 års skollag).
- Säkerställa att skolenhetens plan mot kränkande behandling uppfyller lagens krav (6 kap. 8 § 2010 års skollag).

Särskilt stöd

I de fall det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser inte rektorn till att behovet utreds skyndsamt och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektor (3 kap. 8 § första stycket 2010 års skollag).
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd utreds skyndsamt (3 kap. 8 § första stycket 2010 års skollag).
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § 2010 års skollag).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Se till att rektor har beslutat om sin enhets inre organisation och i övrigt fattar de beslut som följer av författningarna (2 kap. 9 § och 10 § andra stycket 2010 års skollag).

Personalkompetens

Rektorn har inte gått en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- Se till att rektorn går en särskild befattningsutbildning (2 kap. 12 § 2010 års skollag).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Rektorn och lärare klargör inte för elever vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt författningarna har skolan en skyldighet att konkretisera och tydliggöra för elever och vårdnadshavare utbildningens mål. Lärarna ska även organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

I elevintervjuer framkommer att de flesta lärare introducerar målen vid kursstarter. Eleverna uppger vidare att de är svåra att tolka, men trots detta varierar det i vilken utsträckning lärare konkretiserar och förklarar målen. Ibland består informationen av att läraren delar ut ett papper med kursmålen och det finns även kurser där eleverna inte upplysts om kursmålen över huvud taget. Vidare framkommer det i intervjuer med lärare och elever att det varierar stort i vilken mån lärare återkommer till mål och kriterier under kursens gång.

Vidare visar tillsynen att det är avhängigt av vilken lärare eleverna har huruvida undervisningen individanpassas eller inte. I intervjuer med elever och lärare framkommer att högpresterande elever i viss mån får andra arbetsuppgifter som ska stimulera dem, men lärare uttrycker svårigheter med att anpassa undervisningen till alla. Deras främsta målsättning är att få eleverna godkända och i det arbetet är det framför allt de elever som har lätt för skolarbetet som förbises.

Utifrån det ovan beskrivna måste skolenheten bättre klargöra för elever och vårdnadshavare vilka mål utbildningen har, något som även påpekades vid inspektionstillfället år 2005. Dessutom behöver undervisningen individanpassas i än högre grad så att alla elever utvecklas efter sina egna förutsättningar.

Författning:

1 kap. 4 § 2010 års skollag; Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter; Lgy 11 2.1 Kunskaper; Lpf 94 1.1 Skolans värdegrund

och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter; Lpf 94 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt författningarna ska eleverna ges ett aktivt inflytande över sin skolgång.

Vid tillsynen år 2005 kom inspektörerna fram till att skolan behövde utveckla elevernas delaktighet i den konkreta undervisningssituationen och nuvarande tillsyn visar att elevinflytandet alltför är ett förbättringsområde. I intervjuer med elever och lärare framkommer att det är avhängigt av undervisande lärare i vilken utsträckning eleverna ges möjlighet att påverka sin utbildning. De kan framför allt påverka när de ska ha prov och i viss mån även redovisningsformer. I vissa ämnen tillfrågas de även i vilken ordning olika undervisningsmoment ska genomföras, men tillsynen visar att eleverna har svårare att påverka arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skolenheten behöver utveckla elevernas deltagande i planering och genomförande av undervisningen och en förutsättning för inflytande är kunskap om vilka mål som styr undervisningen.

Vidare visar intervjuer med elever att det inte finns några gemensamma forum för att förbättra elevinflytandet vid skolenheten. Det finns ett skolråd för hela Teknikum och i intervjuer med medlemmar i detta skolråd framkommer att de bedriver ett aktivt och engagerat arbete, men till stor del är den här verksamheten inriktad på trivsel- och festaktiviteter. Ingen av de intervjuade eleverna hade kännedom om några elevråd eller andra grupper som arbetade för att skapa ett aktivt medinflytande på skolenhetsnivå.

Skolenheten behöver mot den här bakgrunden se till att det finns forum där frågor av betydelse för utbildningen behandlas.

Författning:

4 kap. 9 § 2010 års skollag; 4 kap. 13 § första stycket; Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Ordningsreglerna har inte utarbetats under medverkan av eleverna och följs inte upp vid skolenheten.

Det finns inte för skolenheten en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska det för varje skolenhet finnas ordningsregler samt en plan mot kränkande behandling som utgår från enhetens specifika behov. Skolenheten Teknikum 1 var vid inspektionstillfället nybildad. Enligt inskickade dokument är gällande ordningsregler samma för hela Teknikum. I intervjuer med elever framgår att de inte varit delaktiga med att utarbeta dem samt att ordningsreglerna heller inte har följts upp vid skolenheten. Planen mot kränkande behandling som Skolinspektionen tagit del är gemensam för hela Teknikum. Skolenheten gör en kartläggning och lärarna diskuterar resultaten, men i planen redogörs inte för vilka åtgärder som personalen kommit fram till. Beskrivningarna av åtgärder är istället allmänt hållna och synliggör inte skolenhetens specifika förhållanden. Dessutom är den ett okänt dokument bland eleverna.

Huvudmannen behöver se till att skolenheten tar fram ordningsregler under medverkan av eleverna och att dessa följs upp på enheten. Det ska även finnas en plan mot kränkande behandling som utgår från verksamhetens behov. Planen ska innehålla en översikt över konkreta åtgärder som den årliga kartläggningen genererat. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska finnas med i efterföljande års plan.

Författning:

5 kap. 5 § 2010 års skollag; 6 kap. 8 § 2010 års skollag

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

I de fall det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser inte rektorn till att behovet utreds skyndsamt och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

En av skolans största uppgifter är att möta elevers skiftande behov och om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektor se till att beslut om åtgärdsprogram fattas.

I Skolinspektionens personalenkät inför tillsynen framgår att medverkande lärare anser att skolan kan göra mer för de elever som är i behov av särskilt stöd. Vid lärarintervjuer framkommer att elever med svårigheter i skolarbetet i första hand får hjälp av undervisande lärare under lektionstid. Om eleverna ändå befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, skriver lärarna IG/F-varningar. I intervjuer med rektor, lärare och elever framgår att en IG/F-varning inte automatiskt genererar en utredning om behov av särskilt stöd. Vid inspektionstillfället hade endast ett åtgärdsprogram utarbetats på skolenheten för en elev med hög frånvaro på grund av sjukdom. Detta trots att flera IG/F-varningar delats ut under höstterminen.

Ovanstående påvisar att rektorn måste se till att skapa rutiner för hur arbetet med särskilt stöd ska ske på skolenheten.

Författning:

3 kap. 8 § första stycket 2010 års skollag; 3 kap. 9 § 2010 års skollag

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektors ansvar omfattar även att besluta om sin enhets inre organisation och att fatta de beslut och ha det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skolförfattningarna

Inför besöket fick Skolinspektionen information om att Teknikum delats in i fyra skolenheter, Teknikum 1-4. Vid besök i skolenhet Teknikum 1 framkommer att Teknikum fortfarande i mångt och mycket är en skola och att skolenheterna inte har fått den självständighet som ska göra det möjligt för rektorerna att utveckla verksamheterna utifrån dess specifika behov. Bland annat är ordningsreglerna, planen mot kränkande behandling och kvalitetsarbetet gemensamma för hela Teknikum. Det finns heller inget forum för eleverna på skolenhetsnivå att utöva inflytande över sin utbildning. Rektorn på skolenheten är känd hos alla intervjuade, men elever och lärare uppger sig vara mer

knutna till sina respektive program, alternativt hela Teknikum än till sin skolenhet.

Huvudmannen behöver säkerställa att rektorn ges möjlighet att kunna besluta om skolenhetens inre organisation och i övrigt fattar de beslut som följer av författningarna.

Författning:

2 kap. 9 § och 10 § andra stycket 2010 års skollag

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

Rektorn har inte gått en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna.

Motivering:

Om rektorn anställts efter den 1 mars 2010 ska rektorn gå Rektorsutbildningen eller utbildning som kan jämföras med denna. Rektorn på skolenhet Teknikum 1 är utbildad gymnasielärare och började arbeta som rektor 20 augusti 2010. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter att rektorn har tillträtt sin anställning, men trots visat intresse har rektorn ännu inte fått möjlighet att påbörja någon befattningsutbildning.

Författning:

2 kap. 12 § 2010 års skollag

Bakgrund

Måluppfyllelse

Det är svårt utifrån intervjuer med rektor och lärare att få en klar bild över skolenhetens resultat. Resultaten sammanställs för hela Teknikum och på den nivån har även vissa analyser gjorts. En trend för hela Teknikum är att den genomsnittliga betygspoängen är vikande. De senaste åren har den genomsnittliga betygspoängen gått ner från 13,7 till 12,8. För läsåret 2010/11 var andelen elever med behörighet till universitet och högskola 90 procent på El- och energiprogrammet. Enligt skolenhetens sammanställning av kunskapsresultaten för avgångseleverna år 2011 nådde 75 till 100 procent kraven för godkänt på de kurser som eleverna fått undervisning i. Det är framför allt fyra elektronikkurser som utmärker sig negativt där eleverna haft svårigheter att nå godkända resultat samt projektarbetet där 17 procent av eleverna inte nådde kraven för godkänt. I övriga kurser når 90 till 100 procent godkända resultat.

Skolinspektionens egen enkätstudie inför tillsynen i syfte att ta reda på hur eleverna trivs på skolenheten kan inte användas då för få elever har svarat på frågorna, men alla intervjuade elever säger att de trivs och känner sig trygga på skolenheten. Inspektörerna kan vid en rundvandring konstatera att det föreligger ett lugn och att miljön i övrigt är trivsamt utan klotter eller på annat sätt förstörda inventarier.

Beskrivning av Teknikum 1

Teknikum 1 erbjuder utbildning på El- och energiprogrammet för elever i årskurs 1 och Elprogrammet för elever i årskurserna 2 och 3. Eleverna i årskurs 1 (47 elever) inspekteras utifrån den nya skollagen medan eleverna i årskurserna 2 och 3 (totalt 115 elever) inspekteras utifrån 1985 års skollag. Skolenheten har en rektor som från och med nästa läsår även kommer att ansvara för eleverna på Teknikprogrammet. Personalen är indelad i arbetslag, men det finns även ämneslag som träffas under ledning av Teknikums chefsrektor.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Per Joel Jarlunger och utredare Annika Mullaart Ed deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Evy Öst
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas.

Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).